

Ομιλία του Αρχιεπισκόπου Αμερικής στη Χίο

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Χίου, Ψαρών και Οινουσσών

Ομιλία στη βιβλιοθήκη της Ιεράς Μητροπόλεως Χίου, Ψαρών και Οινουσσών «Άγιος Αγαπητός» πραγματοποίησε το απόγευμα της Δευτέρας 18 Αυγούστου 2025 ο Σεβασμιώτατος Αρχιεπίσκοπος Αμερικής κ. Ελπιδοφόρος ο οποίος επισκέπτεται τη Χίο κατόπιν πρόσκλησης Χίων ομογενών.

Ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Χίου, Ψαρών και Οινουσσών κ. Μάρκος προσκάλεσε τον Σεβασμιώτατο Αρχιεπίσκοπο Αμερικής κ. Ελπιδοφόρο να ομιλήσει στο πλαίσιο της μορφωτικής διακονίας «ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ ΕΙΛΗΤΑΡΙΟΝ».

Θέμα της ομιλίας ήταν: «**Η Βιβλιοθήκη της Θεολογικής Σχολής Χάλκης**».

Στην συνέχεια ακολούθησε ουσιαστικός και ενδιαφέρον διάλογος.

Απευθυνόμενος στο πολυπληθές ακροατήριο ο Σεβασμιώτατος Αρχιεπίσκοπος Αμερικής κ. Ελπιδοφόρος ανέφερε:

Τὸ θεωρῶ μεγάλη τιμὴ καὶ χαρὰ νὰ συμμετέχω στὴ μεγάλη σειρὰ τῶν σημαντικῶν λογίων εἰσηγητῶν ποὺ ἔχουν περάσει ἀπὸ τὸν χῶρο αὐτό, μὲ πρῶτο τὴν Α. Θ. Παναγιώτητα τὸν Οἰκουμενικό μας Πατριάρχη κ. κ. Βαρθολομαῖο, γιὰ αὐτὸ καὶ θέλω νὰ εὐχαριστήσω θερμὰ τὸν Σεβασμιώτατο καὶ προσφιλέστατο ἀδελφὸ ἐν Χριστῷ Μητροπολίτη Χίου, Ψαρῶν καὶ Οἰνουσῶν κ. Μᾶρκο, ὁ ὁποῖος εἶχε τὴν εὐγενῆ καλωσύνη νὰ μὲ καλέσει.

«Ὡ πόλις, Πόλις, πόλεων πασῶν ὀφθαλμέ,

ἄκουσμα παγκόσμιον,

θέαμα ὑπερκόσμιον,

ἐκκλησιῶν γαλουχὲ...»

Οἱ παραπάνω στίχοι τοῦ Νικήτα Χωνιάτη δὲ θὰ μπορούσαν παρὰ νὰ ἀποδώσουν μὲ τὸν καλύτερο τρόπο τὰ χαρίσματα αὐτῆς τῆς ὑπέροχης πόλης, τῆς Πόλης τῆς καρδιᾶς μας, τῆς Κωνσταντινούπολης.

Κωνσταντινούπολη. Σταυροδρόμι πολιτισμῶν. Ἐκεῖ, ὅπου τὸ χθὲς σμίγει μὲ τὸ σήμερα. Ἀπλωμένη σὲ ἀνατολὴ καὶ δύση, εἶναι ἀπὸ τὶς λίγες πόλεις στὸν κόσμο, ὅπου τὸ παρελθὸν ἀποτυπώνεται μὲ ὅλο τοῦ τὸ σφρῖγος. Τὸ παιχνίδισμα τῆς μνήμης, θρεμμένης ἀπὸ ἀναγνώσματα καὶ χάρτες παλιούς, ἔρχεται γιὰ νὰ γίνει πραγματικότητα. Ἐδῶ ἡ μνήμη βρίσκει γῆ καλὴ νὰ καρπίσει. Προικισμένη μὲ ἱστορία αἰώνων, μὲ μνημεῖα, μὲ ἔργα τέχνης ἀναλλοίωτα στὸ χρόνο, δὲν εἶναι ἔκπληξη ὅτι ἡ Πόλη μαγνητίζει, μαγεύει τὸν ἐπισκέπτη της ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή.

Στὸ ἄκουσμα τοῦ ὀνόματός της, ὁ νοῦς σου ταξιδεύει στὸ ἔνδοξο καὶ λαμπρὸ Βυζάντιο, στὰ χρόνια τοῦ Μ. Κωνσταντίνου καὶ τοῦ Ἰουστινιανοῦ, στὴν Ἀγιά Σοφιά, ἀλλὰ καὶ στὸ Πατριαρχεῖο, στὴν Ἱερὰ Θεολογικὴ Σχολὴ τῆς Χάλκης καὶ φυσικὰ στὴ Βιβλιοθήκη της, ποὺ εἶναι καὶ τὸ θέμα μας.

Θὰ προσπαθήσω λοιπὸν νὰ σᾶς ταξιδέψω στὴ Θεολογικὴ Σχολὴ τῆς Χάλκης καὶ νὰ σᾶς καταστήσω κοινωνοὺς τῶν προσπαθειῶν περὶ τῆς ἀναδιοργανώσεως τῆς βιβλιοθήκης, ὥστε νὰ φυλάξουμε τὴν ἔγγραφη παρακαταθήκη τῶν Πατέρων μας καὶ νὰ τὴν παραδώσουμε ἀρτίως στὶς ἐπόμενες γενεές.

Ἀτενίζοντας κανεὶς τὴ θάλασσα τοῦ Μαρμαῤᾰ καὶ τὸ σύμπλεγμα τῶν Πριγκιποννήσων, διακρίνει καὶ συνάμα θαυμάζει τὴ Χάλκη καὶ τὸ πανέμορφο κτήριο τῆς Ἱερᾶς Θεολογικῆς Σχολῆς. Ἕνα κτήριο ποὺ ὑποδηλώνει τὴν ἱστορικότητά του, καὶ τὸ ὁποῖο ὀρθώνεται ἐπιβλητικὰ στὸ λόφο τῆς ἐλπίδος, περιμένοντας καρτερικὰ τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου ποὺ θὰ σηματοδοτήσει τὴν ἐπαναλειτουργία της, παύοντας ἐπιτέλους τὴ ἀναίτια ἐπὶ 45 περίπου ἔτη ἤδη «σιωπὴ» της.

Ἱστορία τῆς Σχολῆς

Ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ τῆς Χάλκης ἰδρύθηκε τὸ 1844 ἀπὸ τὸν Πατριάρχη Γερμανὸ Δ' καὶ δεχόταν φοιτητὲς ὅχι μόνο γηγενεῖς Ἕλληνες ἀλλὰ καὶ χριστιανοὺς ἀπὸ ὅλο τὸν κόσμο. Τὸ 1971 ἡ Σχολὴ ἔκλεισε βάσει τουρκικοῦ νόμου, ὁ ὁποῖος ἀπαγόρευσε τὴ λειτουργία ἰδιωτικῶν ἀνωτάτων ἐκπαιδευτικῶν ἰδρυμάτων.

Ἡ Ἱερὰ Θεολογικὴ Σχολὴ ἀποτελοῦσε, ἀποτελεῖ καὶ θὰ συνεχίζει νὰ ἀποτελεῖ στοὺς αἰῶνες, τὸ κλέος καὶ τὸ καύχημα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου. «Ἡ χαρὰ καὶ τὸ σέμνωμα τοῦ Κέντρου τῆς Ὁρθοδοξίας». Ἡ προσφορὰ τῆς Ἱερᾶς Θεολογικῆς Σχολῆς στὴ μεταλαμπάδευση τῆς ἐκκλησιαστικῆς παιδείας καὶ στὴν προσφορὰ

ἀξίων καὶ χαρισματικῶν στελεχῶν καὶ προσωπικοτήτων τόσο πρὸς τὴν Ἀγία τοῦ Χριστοῦ Μεγάλη Ἐκκλησία, ὅσο καὶ πρὸς τὸ Γένος μας, ὑπῆρξε σημαντική. «Ἐν ὑπεραιωνόβιον φυτώριον Θεολογικῆς Ἐπιστήμης», τὴν ἔχει χαρακτηρίσει ὁ ἀείμνηστος καὶ λογιώτατος ἀποφοίτός της Μητροπολίτης Πέργης κυρὸς Εὐάγγελος Γαλάνης.

Ἦταν ἡ Σχολὴ ποὺ μετέδιδε στοὺς φοιτητὲς καὶ ἀποφοίτους της τὸ πνεῦμα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ποὺ εἶναι τὸ πνεῦμα τὸ παραδοσιακό, τὸ πνεῦμα τῆς Ὁρθοδοξίας ἀλλὰ μὲ ἓνα τρόπο ποὺ ὅλα αὐτὰ μποροῦν νὰ γίνουν εὐληπτα ἀπὸ ὅλη τὴν Οἰκουμένη, δηλαδὴ τὸ πνεῦμα τῆς οἰκουμενικότητας χωρὶς νὰ παρεκκλίνει ἀπὸ τὶς ἀρχὲς οὔτε τῆς ὀρθοδοξίας, οὔτε τοῦ ἑλληνισμοῦ, οὔτε νὰ ἀλλοιώνει καὶ τὴν παράδοση τῶν πατέρων.

Αὐτὸ τὸ μίγμα τὸ σπάνιο, τὸ δύσκολο, τὸ ὁποῖο εἶναι κι ἓνα ἀπόσταγμα ἐμπειρίας καὶ προσπάθειας αἰώνων καὶ συνύπαρξης μὲ τὸ ἄλλοεθνὲς στοιχεῖο ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνες, αὐτὸ λοιπὸν ὅλο ἦταν αὐτὸ ποὺ δίδασκε καὶ μετέδιδε ἡ Σχολὴ αὐτὴ στοὺς ἀποφοίτους. Μία ἀπὸ τὶς σπουδαιότερες Θεολογικὲς Σχολὲς τοῦ Ὁρθόδοξου κόσμου, πάντα πρόθυμη καὶ ταγμένη στὴν ὑπηρεσία τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας καὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν γραμμάτων.

Ἡ Βιβλιοθήκη

Ἡ βιβλιοθήκη τῆς Ἱερᾶς Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Χάλκης εἶναι ἡ δεύτερη πατριαρχικὴ βιβλιοθήκη ἀπὸ τὸ 1844 κ. ἔ. (ἀλλὰ καὶ πιὸ πρὶν). Ὀνομάζεται: «*Βιβλιοθήκη τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας ἐν τῇ κατὰ Χάλκην Ἱερᾷ Πατριαρχικῇ Σταυροπηγιακῇ Μονῇ τῆς Ἀγίας Τριάδος*».

Ἡ ἱστορία της φθάνει στοὺς βυζαντινοὺς χρόνους, στὸν Θεόδωρο Στουδίτη, τὸν ἱερὸ Φώτιο καὶ τὴν Αἰκατερίνη Κομνηνὴ.

Κύριος ὀργανωτὴς καὶ (πιθανῶς) θεμελιωτὴς τῆς βιβλιοθήκης ἦταν ὁ Πατριάρχης Μητροφάνης Γ΄ (1565-1572, 1579-1580), ὁ ὁποῖος τῆς δώρισε 300 χειρόγραφα, πολλὰ ἀπὸ τὰ ὁποῖα σώζονται σήμερα στὴν αἴθουσα τῆς Πατριαρχικῆς Βιβλιοθήκης στὸ Φανάρι. Στὴ συνέχεια, ἡ βιβλιοθήκη ἄρχισε νὰ ἐμπλουτίζεται μὲ διάφορες ἐκδόσεις ἀπὸ δωρεὰς ἢ ἀγορές. Κύριος δωρητὴς ὑπῆρξε πάντοτε τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο, στὸ ὁποῖο καὶ ἀνήκει ἡ βιβλιοθήκη.

Πρὶν ἀπὸ τὴ λειτουργία τῆς Σχολῆς, ἡ βιβλιοθήκη τῆς μονῆς ἦταν ἐγκατεστημένη σὲ ἰδιαίτερο δωμάτιο. Μετὰ τὴν ἵδρυση τῆς Σχολῆς ὁ Πατριάρχης Γερμανὸς Δ΄ ἔκτισε μὲ δικά του ἑξοδα διόροφο λιθόκτιστο κτίριο κατὰ τὴ δεύτερη πατριαρχία του (1852-1853), τὸ ὁποῖο λειτούργησε ἕως τὸν σεισμὸ τοῦ 1894. Στὰ σχέδια ἀνοικοδόμησης τῆς Σχολῆς μὲ ἑξοδα τοῦ Παύλου Στεφάνοβικ δὲν συμπεριλήφθηκε

ιδιαίτερο κτίριο βιβλιοθήκης. Τὰ βιβλία ἀπὸ τὸ 1886 ἕως τὸ 1927 ἦταν τοποθετημένα στὴ μεγάλη αἴθουσα στὴν νοτιοδυτικὴ πλευρὰ τοῦ πάνω πατώματος τῆς Σχολῆς. Ἀπὸ τὸ ἔτος 1927 βρίσκονται στὴ σημερινή τους θέση στὸ ὑπόγειο τμήμα τῆς βόρειας πλευρᾶς τῆς Σχολῆς.

Ἐνα ὁλόκληρο τμήμα τῆς βιβλιοθήκης κατασκευάστηκε τὸ ἔτος 1960 καὶ πλουτίσθηκε μὲ τὰ κατάλληλα ἐξαρτήματα, μὲ αἴθουσα περιοδικῶν, ἀναγνωστήριο καὶ γραφεῖο τοῦ βιβλιοφύλακα μὲ δαπάνη τοῦ Κυριάκου Παμούκογλου, ἄρχοντα ὀρφανοτρόφου τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας.

Δωρητὲς καὶ εὐεργέτες τῆς βιβλιοθήκης ὑπῆρξαν, ἐκτὸς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τῶν ἄλλων προαναφερθέντων, κυρίως οἱ ἀπόφοιτοι τῆς Σχολῆς, πατριάρχες, ἱεράρχες καὶ ὑπόλοιποι κληρικοί, οἱ καθηγητὲς τῆς, διάφοροι ὁμογενεῖς φιλόθρωποι, οἱ ὅποιοι δώρισαν στὴ βιβλιοθήκη εἴτε σειρὲς εἴτε καὶ ὁλόκληρες τὶς προσωπικὲς τους βιβλιοθηκῆς. Ἐπίσης, οἱ ἀδελφὲς ὀρθόδοξες Ἐκκλησίες, ἄλλες χριστιανικὲς Ἐκκλησίες καὶ ἰδρύματα ἐκκλησιαστικὰ καὶ ἐπιστημονικά, καὶ ἄλλα ἄτομα.

Τελευταῖα μεταφέρθηκαν στὴ βιβλιοθήκη ὁλόκληρες οἱ προσωπικὲς βιβλιοθηκῆς τοῦ Πατριάρχου Μαξίμου Ε΄, τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Θυατείρων Γερμανοῦ Σترηνοπούλου, τοῦ Μητροπολίτου Σάρδεων Μαξίμου Χριστοπούλου, τοῦ Μητροπολίτου Σταυρουπόλεως Μαξίμου Ρεπανέλλη, τοῦ καθηγητοῦ Ἰωάννου Παναγιωτίδου (μέρος αὐτῆς), τοῦ Βλαδιμήρου Μιρμίρογλου καὶ ἄλλων.

Ὑλικὸ βιβλιοθήκης καὶ συνεργασίες

Στὴ βιβλιοθήκη τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Χάλκης κυριαρχοῦν βιβλία ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας καὶ θεολογίας ἀλλὰ καὶ ἔργα φιλοσοφίας, νομικῆς καὶ ῥητορικῆς, ἀρχαιολογίας, γεωγραφίας, μουσικῆς καὶ λογοτεχνίας. Σπάνια εἶναι ἡ συλλογὴ σλαβόφωνων ἔργων τῆς βιβλιοθήκης. Στὸ βιβλιακὸ ὕλικὸ προστίθενται 930 τίτλοι περιοδικῶν, 447 ἐλληνικοὶ καὶ 483 ξενόγλωσσοι. Τὸ πλούσιο ξενόγλωσσο ὕλικὸ τῆς βιβλιοθήκης εἶναι πολύτιμο. Ἀνάλογα μὲ τὶς σπουδὲς τους, τὰ ἰδιαίτερα ἐνδιαφέροντά τους καὶ τὶς χῶρες ὅπου σπούδασαν, οἱ δωρητὲς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Χάλκης κληροδότησαν στὴ βιβλιοθήκη τόμους σὲ πάμπολλα γνωστικὰ ἀντικείμενα καὶ γλῶσσες, ὁ ἀριθμὸς τῶν ὁποίων ἀνέρχεται περίπου στοὺς 70.000. Ἀξίζει νὰ τονισθεῖ πὼς στὴ βιβλιοθήκη ὑπάρχουν:

- 500 μοναδικοὶ τίτλοι
- Ἑλληνικὰ βιβλία ἀπὸ τὸν 18^ο αἰ. μέχρι σήμερα.
- Ξενόγλωσσα (ἀγγλικά, ἀραβικά, ἀρμένικα, γαλλικά, γερμανικά σὲ γοτθικὸ καὶ λατινικὸ ἀλφάβητο, ἑβραϊκά, κυριλλικά καὶ τουρκικά.

- Καραμανλίδικες εκδόσεις
- Μουσικές εκδόσεις
- Ανάτυπα και φυλλάδια
- Χάρτες
- Καί άλλα αταύτιστα χρονολογικά εξαιτίας έλλειψης σελίδας τίτλου ή έσωτερικής αναφοράς (σπαράγματα, άκέφαλα, κολοβά).

Παρ' όλα αυτά, ή Βιβλιοθήκη χρειάζεται υποστήριξη ώστε να συνεχισθεί τὸ έργο της όσον άφορά τήν καταλογράφηση τών τόμων, τήν ψηφιοποίηση και συντήρηση τοῦ υλικού.

Ός Θεολογική Σχολή τής Χάλκης θεωρούμε καθήκον και ήθικό χρέος όλων μας ως Έλλήνων αλλά και ως συνεχιστών τής βυζαντινής κληρονομιάς μας, να συνδράμουμε με κάθε τρόπο στο σημαντικό αυτό έργο τής διάσωσης τοῦ πολιτισμικού θησαυρού μας, τοποθετώντας ό καθένας από έμάς τὸ δικό του λιθαράκι, ώστε να μη χαθεί ό πλούτος αυτός, τὸν όποίο θέλουμε να τὸν παραδώσουμε άρτίως στις έπόμενες γενεές.

Ή Βιβλιοθήκη είναι τὸ εργαστήριο κάθε εκπαιδευτικού Ίδρύματος, τὸ όποίο πρέπει να είναι άρτια έξοπλισμένο και υποδειγματικά όργανωμένο με τὶς σύγχρονες προδιαγραφές. Τὸ όποίο πρακτικά σημαίνει όχι μόνο πλήρη μηχανοργάνωση και καταγραφή τοῦ καταλόγου της, αλλά και σύνδεση μέσω τοῦ διαδικτύου με Βιβλιοθήκες άλλων Πανεπιστημίων. Αυτό άποτελεί τή σύγχρονη φιλοσοφία στην όργάνωση Βιβλιοθηκών και Πανεπιστημίων, άφοῦ κανένα Πανεπιστήμιο δέν μπορεί πλέον μόνο του να συγκεντρώνει τὸ σύνολο τής διεθνούς βιβλιογραφίας.

Ήδη, με τήν χορηγία τοῦ ΟΠΑΠ, είμαστε σε θέση να σάς ανακοινώσουμε ότι ξεκίνησε και όσονούπω ολοκληρώνεται ή ήλεκτρονική καταλογογράφηση τής κεντρικής βιβλιοθήκης καθώς και τών δύο μεγάλων άποθηκών άκαταλογογράφητων βιβλίων, που βρέθηκαν μετά τήν άνάληψη τών καθηκόντων μου τὸ έτος 2011. Έχουν ψηφιοποιηθεί ήδη οι έναίσιμες διατριβές τών άποφοίτων τής σχολής (τὸ όποίο άποτελεί για έμάς σημαντικό μέρος τοῦ άρχείου μας), τὰ θεολογικά περιοδικά τοῦ Οίκουμενικοῦ Πατριαρχείου μας (Έκκλησιαστική Άλήθεια, Άπόστολος Άνδρέας, Όρθοδοξία και Νέος Ποιμήν) καθώς και άλλα έπιστημονικά περιοδικά και σειρές.

Ή βιβλιοθήκη τής Θεολογικής Σχολής άρχισε να αναδιοργανώνεται από τὸ έτος 2011 έχοντας συνάψει Μνημόνια συνεργασίας τήν Βιβλιοθήκη τής Βουλής τών Έλλήνων, στελέχη τής όποίας έρχονται στη Χάλκη άνά τακτά χρονικά διαστήματα και έπιβλέπουν τήν καταλογογράφηση και ταξινόμηση. Με τήν ολοκλήρωση τής φάσης αυτής, θα ξεκινήσει πολὺ σύντομα και ή πλήρης ψηφιοποίηση όλης τής

βιβλιοθήκης. Αυτό σημαίνει ότι θα μπορεί κανείς μέσω του διαδικτύου όχι μόνο να αναζητά το βιβλίο που επιθυμεί, αλλά και να το ξεφυλλίζει ηλεκτρονικά στην οθόνη του σπιτιού ή του γραφείου του.

Το επόμενο μεγάλο στοίχημα σε σχέση με τη βιβλιοθήκη μας είναι η συντήρηση των βιβλίων. Για το θέμα αυτό υπεγράφη ΜΟΥ (Memorandum of Understanding) με την κρατική βιβλιοθήκη του Μονάχου (Staatsbibliothek), η οποία διαθέτει πλούσια τεχνογνωσία για το θέμα αυτό. Για να γίνει αυτό πραγματικότητα, εκπονήθηκε συγκεκριμένη μελέτη με την Ανωτάτη Εκκλησιαστική Ακαδημία της Θεσσαλονίκης, στην οποία λειτουργούσε υποδειγματικό Τμήμα Συντήρησης έργων τέχνης.

Με όλη αυτή την προεργασία, έχουμε διασφαλίσει την ύπαρξη και λειτουργία μίας σύγχρονης βιβλιοθήκης, άρτια οργανωμένης και έτοιμης να υποδεχθεί τους μελλοντικούς φοιτητές της Θεολογικής Σχολής της Χάλκης.

Επιτρέψτε μου εδώ και μία υποσημείωση: στο έργο της ηλεκτρονικής καταλογογράφησης και ψηφιοποίησης εργάζονται φοιτητές και φοιτήτριες έξ Ελλάδος κυρίως, οι οποίοι έρχονται και μισθοδοτούνται μέσω του προγράμματος Erasmus Placement της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κατόπιν συμφωνιών που έχουμε υπογράψει με Πανεπιστήμια της Ελλάδος, όπως είναι το Ιόνιο, το Πάντειο, το Οικονομικό του Πειραιά, το Χαροκόπειο, η Ανωτάτη Εκκλησιαστική Ακαδημία Θεσσαλονίκης, το Πανεπιστήμιο Κύπρου κλπ. Είμαι στην ευχάριστη θέση να σας ανακοινώσω ότι σήμερα η κλειστή Θεολογική Σχολή της Χάλκης εκδίδει πιστοποιητικά Erasmus, τα οποία γίνονται δεκτά από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Από το 2012 και μέχρι σήμερα έχουν εργασθεί στη βιβλιοθήκη μας όγδόντα και πλέον φοιτητές και φοιτήτριες. Εκτός αυτού υπάρχουν αρκετοί άνθρωποι, κάθε ηλικίας, οι οποίοι έρχονται και επιθυμούν να μείνουν στη Μονή και να εργασθούν ως έθελοντές στη Βιβλιοθήκη ή όπου άλλοι τους επιτρέπουν τα ενδιαφέροντα και οι ικανότητες και γνώσεις τους: στον κήπο, στην κουζίνα, στα πρόβατα κλπ.

Η ριζική ανακαίνιση του κτιριακού συγκροτήματος, που έχει ήδη ξεκινήσει από πέρυσι, με την σπουδαία χορηγία του Θανάση Μαρτίνου, ενός άπιστευτης γενναιοδωρίας Έλληνα, ο οποίος θα λάβει θέση στην ελληνική ιστορία μεταξύ των Μεγάλων Εθνικών Ευεργετών.

Η ανακαίνιση του κτιρίου έχει πολλές παραμέτρους:

α) Την διαμόρφωση μονόκλινων δωματίων για φοιτητές και διδάσκοντες.

β) Την ριζική ανακαίνιση του κτιρίου από απόψεως ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων.

γ) Τὸν ἐκσυγχρονισμό τῶν ἐνδοεπικοινωνιῶν καὶ τὴν σύνδεση μὲ τὸ διαδίκτυο.

δ) Τὴν δημιουργία ἐνὸς Συνεδριακοῦ Κέντρου μεγάλης χωρητικότητος, ἐξοπλισμένου πλήρως, γιὰ τὶς ἐκδηλώσεις καὶ τὰ Διεθνῆ Συνέδρια, τὰ ὁποῖα θὰ διοργανῶνται ἢ καὶ θὰ φιλοξενεῖ ἡ Σχολή.

Ἀσφαλῶς, ὅλα τὰ ἀνωτέρω γίνονται μὲ τὴν ἐπιστράτευση Ἀρχιτεκτόνων διεθνοῦς κύρους καὶ ἐγνωσμένης ἐμπειρίας στὸ χῶρο, ὥστε νὰ ἐξασφαλισθεῖ ὁ πλήρης σεβασμὸς τοῦ ἱστορικοῦ χαρακτῆρα τοῦ κτιρίου καὶ τοῦ περιβάλλοντα χώρου. Οἱ ἐργασίες γίνονται μὲ ὅλα τὰ σύγχρονα μέσα ποὺ προσφέρει ἡ ἀρχιτεκτονικὴ καὶ ἡ τεχνολογία γενικώτερα, ὥστε νὰ μὴ ὑπολείπεται σὲ τίποτε ἀπὸ ἓνα ἄριστα ἐξοπλισμένο καὶ ὁργανωμένο ἐκπαιδευτικὸ ἴδρυμα τῆς ἐποχῆς μας.

Ἡ σχετικὴ μελέτη ἔχει ἐκπονηθεῖ ἀπὸ τὸ Ἀριστοτέλειο Πανεπιστήμιον τῆς Θεσσαλονίκης καὶ ἔχει ἐκδοθεῖ σὲ ἓνα ὠραῖο τόμο, μὲ τὴ χορηγία τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος.

Ἐνῶ λοιπὸν ἀγωνιζόμαστε γιὰ τὴν ἐπαναλειτουργία τῆς Σχολῆς, δὲν καθόμαστε μὲ σταυρωμένα τὰ χέρια. Πέραν τῶν ὅσων ἀνέφερα, ἀποφασίσαμε νὰ ἀναβιώσουμε καὶ στὴν πράξη τὸν μοναστικὸ χαρακτῆρα τοῦ χώρου. Ὅπως γνωρίζετε, ἡ Πατριαρχικὴ καὶ Σταυροπηγιακὴ Μονὴ τῆς Ἁγίας Τριάδος ἰδρύθηκε τὸν 9^ο αἰῶνα ἀπὸ τὸν ἀνυπέρβλητο Πατριάρχη Μέγα Φῶτιο, σπουδαῖο πατέρα καὶ ἅγιον τῆς Ἐκκλησίας μας. Μέσα στὴ Μονὴ αὐτὴ τὸ ἔτος 1844 ὁ ὁραματιστὴς Πατριάρχης Γερμανὸς Δ' ἱδρυσε τὴ Θεολογικὴ Σχολή, ἡ ὁποία λειτούργησε ἕως τὸ 1971. Ἀπὸ τότε, παραμένει ὡς Μονή, μὲ ἀπλῶς καὶ μόνο ἓναν Ἡγουμένο. Μὲ τὴν ἄδεια καὶ τὴν εὐλογία τοῦ Πατριάρχου μας, ξεκινήσαμε μία προσπάθεια νὰ ἐπανδρώσουμε τὴ Μονὴ μὲ πραγματικὴ ἀδελφότητα. Καὶ ὁ Θεὸς εὐλόγησε τὴν προσπάθειά μας.

Καὶ ἐφόσον δὲν ἄνοιξε ἀκόμη ἡ Σχολή, σκεφτήκαμε νὰ τὴν ἀνοίξουμε ἐμεῖς. Καὶ τὴν ἀνοίξαμε σὲ κάθε εἶδους δραστηριότητες. Ἀρχίσαμε νὰ φιλοξενοῦμε ἐπιστημονικὰ συνέδρια, ἀκαδημαϊκὰς συναντήσεις, βιβλιοπαρουσιάσεις, ἐκθέσεις ἔργων τέχνης, συναυλίες παραδοσιακῆς καὶ ἑντεχνης μουσικῆς καὶ ἄλλα πολλὰ. Καὶ κυρίως, ἀνοίξαμε τὴ Μονὴ στὸν κόσμον: εἶναι χῶρος ἐπισκέψιμος γιὰ ὅλον τὸν κόσμον. Μπορεῖ κανεὶς νὰ περιηγηθεῖ στοὺς κήπους καὶ στὶς αἵθουσες, νὰ προσκυνήσει τὸ καθολικὸ τῆς Μονῆς ἢ νὰ μελετήσῃ στὴ Βιβλιοθήκη μας.

Γιὰ πρώτη φορὰ στὴν ἱστορία της, ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ τῆς Χάλκης ἄρχισε νὰ κάνει ἐκδόσεις.

Ἐκτὸς ἀπὸ τὰ βιβλία, ἔχουμε ἐκδόσει ἓνα διπλὸ ἄλμπουμ βυζαντινῆς μουσικῆς μὲ ἐκτενὲς εἰσαγωγικὸ βιβλιάριο, μὲ τίτλον 'Φωνὲς τῆς Χάλκης', ὅπου ψάλλουν οἱ

άπόφοιτοι τῆς Σχολῆς μὲ τὸ γνωστὸ πατριαρχικὸ ὕφος.

Τέλος, ἐκδόσαμε ἓνα dvd μὲ μία ταινία γιὰ τὸ μέλλον τῆς Χάλκης, ὅπως τὸ ὁραματιζόμαστε.

Οἱ ἐκδόσεις μας θὰ συνεχιστοῦν καὶ εἴμαστε ἀνοιχτοὶ σὲ προτάσεις καὶ σὲ συνεργασίες.

Ἡ νέα ἀδελφότητα τῆς Σχολῆς, ὡς μαθητὲς καὶ πνευματικὰ τέκνα τοῦ ‘πράσινου’ Πατριάρχῃ μας, ἀγαποῦν ἰδιαίτερα τὴ φύση καὶ τὸ περιβάλλον. Ὅπως γνωρίζετε, ὁ περιβάλλον χωρὸς τῆς Σχολῆς εἶναι εἰδυλλιακὸς καὶ καταπράσινος. Ἰδιαίτερα ὁ ἄμεσος κῆπος τοῦ κτιριακοῦ συγκροτήματος, τὸν ὁποῖο φύτευσε καὶ θεμελίωσε ὁ ἀείμνηστος Μητροπολίτης Πριγκηποννήσων Δωρόθεος. Γιὰ τὴν ἀξιοποίηση, ἀναβάθμιση καὶ τὸν ἐπανασχεδιασμὸ τοῦ κήπου αὐτοῦ συνέβαλαν εἰδικοὶ στὴν ἀρχιτεκτονικὴ τοπίου οἱ ὁποῖοι ἔχουν διακριθεῖ διεθνῶς στὸν τομέα αὐτό. Πράγματι, συγκρότησε ἡ ἴδια μία πολὺ ἀξιόλογη ὁμάδα, ἡ ὁποία ἐργάστηκε στὴ Χάλκη ἐπὶ τόπου γιὰ ἄρκετὸ καιρὸ καὶ μᾶς ὑπέβαλε μία ὑπέροχη μελέτη. Ἔτσι, σήμερα στὴ Χάλκη ἔχουμε:

1. Τὸν κῆπο τῆς Ἀγίας Γραφῆς, μὲ ὅλα τὰ φυτὰ ποὺ ἀναφέρονται στὴν Βίβλο.
2. Τὸν κῆπο τῶν ἀρετῶν, μὲ ὅλα τὰ φυτὰ ποὺ συμβολίζουν συγκεκριμένες χριστιανικὲς ἀρετές.
3. Τὴν βυζαντινὴ διαδρομὴ, μὲ φυτὰ ποὺ περιγράφονται στὸν βυζαντινὸ ‘κλαρκιανὸ κώδικα’ ποὺ βρέθηκε στὴν Ἀγγλία.
4. Τοὺς θεματικοὺς κήπους μὲ βάση τὶς ἀρχιτεκτονικὲς τάσεις κηποτεχνίας τῶν χωρῶν Βραζιλία, Ἰσπανία, Ἰταλία, Γαλλία, Ἀγγλία καὶ Κίνα, καί
5. Τὸν κῆπο ἀφιερωμένο στὸν ἀείμνηστο Μητροπολίτη Δωρόθεο ποὺ προανέφερα μὲ μία προτομὴ, τὴν ὁποία φιλοτεχνήσαμε σὲ λευκὸ μάρμαρο στὴν Ἑλλάδα.

Στὸν κῆπο κυκλοφοροῦν ἐλεύθερα λευκὰ καὶ πολύχρωμα παγώνια, ἐνῶ ταυτόχρονα ὑπάρχει καὶ ἓνα μικρὸ κοπάδι ἀπὸ αἰγοπρόβατα, καθὼς καὶ ἄλλα ζῶα.

Ἄφησα γιὰ τὸ τέλος τὸ πιὸ σημαντικό: τὴν πνευματικὴ μέριμνα καὶ καθοδήγηση τῶν φοιτητῶν.

Ὅλα τὰ παραπάνω ἀσφαλῶς εἶναι ἀπαραίτητα, ἀλλὰ μπορεῖ κανεὶς νὰ τὰ βρεῖ καὶ ἄλλοῦ. Αὐτὸ ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ βρεῖ κανεὶς ἄλλοῦ, εἶναι αὐτὸ ποὺ ἔκανε πάντα ἰδιαίτερη τὴ Σχολὴ μας, αὐτὸ ποὺ τὴν ἔκανε νὰ ξεχωρίζει.

Αὐτὸ εἶναι ὁ μοναστικὸς χαρακτῆρας τῆς καθημερινότητος ἀλλὰ καὶ τῆς πνευματικῆς ζωῆς τῶν ἱεροσπουδαστῶν. Οἱ φοιτητὲς θὰ ζοῦν ὡς δόκιμοι ἀδελφοὶ τῆς Μονῆς Ἀγίας Τριάδος, ἐντὸς τῆς ὁποίας θὰ φοιτοῦν καὶ στὴ Θεολογικὴ Σχολή.

Οἱ καθημερινές ἀκολουθίες, ἡ συμμετοχὴ στὸ ἀναλόγιο, ἡ διακονία στὸ Ἱερὸ Βῆμα, ἡ ἐξάσκηση στὸν Ἄμβωνα, ἡ κοινὴ τράπεζα μὲ τὰ ἀναγνώσματα, θὰ συνθέτουν, ὅπως ἀκριβῶς καὶ στὸ παρελθόν, τὴν πνευματικὴν καθημερινότητα ἐντὸς τῆς ὁποίας θὰ γαλουχοῦνται τὰ μελλοντικὰ στελέχη τῆς Ἐκκλησίας, ὑπὸ τὴν σκέπη καὶ προστασία τῆς Παναγίας Παιδοκόμου.

Ἡ συχνὴ παρουσία τοῦ Πατριάρχου, τῶν Ἱεραρχῶν τοῦ Θρόνου καὶ τῶν καθηγητῶν, ἡ ἐκ τοῦ σύνεγγυς παρακολούθηση τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς καὶ δράσης τοῦ Πατριαρχείου μας, θὰ ἐξοικειώσῃ τοὺς φοιτητὲς μὲ τὴν καθημερινότητα καὶ τὸ πνεῦμα τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας.

Θὰ μάθουν οἱ φοιτητὲς μας νὰ συνδιαλέγονται μὲ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους καλῆς θελήσεως, κάθε χριστιανικοῦ δόγματος, κάθε θρησκείας καὶ κάθε ἐθνικῆς καταγωγῆς. Γιὰ νὰ τὸ ἐπιτύχουν ὅμως αὐτὸ θὰ πρέπει νὰ εἶναι καλὰ καταρτισμένοι στὴν Ὁρθόδοξη Θεολογία καὶ πνευματικότητα. Διότι ἐὰν κάποιος θελήσῃ νὰ εἰσέλθῃ σὲ διάλογο μὲ τὸν «ἄλλο», ὅποιος κι ἂν εἶναι αὐτός, καὶ δὲν εἶναι καλὰ καταρτισμένος καὶ συνειδητοποιημένος στὴ δική του θεολογία, στὸ δικό του πολιτισμὸ καὶ στὴ δική του γλῶσσα, τότε δύο εἶναι δυνατὰ νὰ συμβοῦν: εἴτε θὰ πάθῃ σύγχυση λόγῳ ἀδυναμίας νὰ ἀνταποκριθεῖ στὸν διάλογο, εἴτε τὴν ἀδυναμία του αὐτὴ θὰ τὴν κάνει ἰδεολογία καὶ θὰ καταντήσῃ ὑπερσυντηρητικὸς, ἐθνικιστὴς, ἀντιδραστικὸς, καὶ ὅπωςδήποτε περιθωριακός. Ὅταν, ὅμως, ὑπάρχει ἰσχυρὴ ἡ αὐτοσυνειδησία καὶ ἡ κατάρτιση κάποιου στὴν ὀρθόδοξη θεολογία καὶ πνευματικότητα, τότε ὁ διάλογος μὲ τὸν «ἕτερο» εἶναι ἀφορμὴ ἐμπλουτισμοῦ, ὀρθοδόξου μαρτυρίας καὶ ἔμπρακτης ἐπίδειξης τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης πρὸς πάντες.

Ἀγαπητοί μου, προσπάθησα νὰ σᾶς παρουσιάσω τὴ Βιβλιοθήκη τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Χάλκης γενικώτερα μέσα στὸ πλαίσιο τῆς ἴδιας τῆς Σχολῆς, διότι δὲν θὰ μποροῦσε κανεὶς νὰ παρουσιάσῃ τὴ Βιβλιοθήκη ἀποκεκομμένα ἀπὸ τὸ ἴδρυμα γιὰ τὸ ὁποῖο δημιουργήθηκε.

Ἡ Βιβλιοθήκη δημιουργήθηκε ὡς βιβλιοθήκη Μονῆς καὶ ἐξελίχθηκε σὲ βιβλιοθήκη Θεολογικῆς Σχολῆς. Ἡ ἐξέλιξη αὐτὴ εἶναι ἀπολύτως φυσιολογικὴ καὶ οὐδέποτε δυσχέρανε τὴ σύσταση καὶ τὴ συνοχὴ ἢ τὴν ὀργάνωσή της, ἀφοῦ παραδοσιακὰ ἡ ἐμπειρία τῆς πνευματικῆς ζωῆς σὲ ἓνα μοναστικὸ περιβάλλον καὶ ἡ ἀνάγκη ἐπιστημονικῆς κατάρτισεως, οὐδέποτε ἀποτέλεσαν καταστάσεις συγκρουόμενες, τόσο στὴν ὀρθόδοξη θεολογία ὅσο καὶ στὴν πνευματικὴ ζωὴ τῶν χριστιανῶν μας καὶ τῶν ἐκκολλαπτομένων κληρικῶν μας.

Εὐχαριστῶ γιὰ τὴν προσοχή σας.